

Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Навчально-науковий інститут психології та ментального здоров'я

Кафедра філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної та навчальної роботи

Інна АНДРУШКО

"29" серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

ОК 4 ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

підготовки другий (магістерський) рівень
галузі знань С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини
спеціальності С4 «Психологія»

2025 рік

Робоча програма дисципліни «**Філософія освіти**» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації «Магістр психології», професійної кваліфікації «Практичний психолог (соціальна сфера)» с. 19

«28» серпня 2025 року.

Розробники:

к. філос. н., доц. ЗВО Зоріна ІЖЕВСЬКА

к. філос. н., доц. ЗВО Павло КУЛІШ

к. філос. н., доц. ЗВО Тарас БЕДНАРЧИК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії та суспільних наук

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувача кафедри філософії
та суспільних наук

доц. ЗВО Павло КУЛІШ

Схвалено методичною радою кафедри філософії та суспільних наук Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова за напрямом підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти у галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

Протокол №1 від «28» серпня 2025 року

Голова науково-методичної ради
Навчально-наукового інституту
психології та ментального
здоров'я

д.мед.н., доц. Олександр БЕЛОВ

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія освіти» складена відповідно до ОПП «Психологія» 2025, другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 564 (із змінами).

Анотація навчальної дисципліни

Робоча програма дисципліни «Філософія освіти» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності С4 Психологія.

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми С4 «Психологія», циклу загальної підготовки магістра психології, розрахована на 2 кредити, які здобувачі освіти засвоюють протягом I семестру на 1 році навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Філософія освіти», вивчення якої необхідне для успішної професійної діяльності.

Предметним напрямком програми є формування, трансляція і засвоєння фундаментальних знань з природи, та сутності сучасної освіти та існуючих освітніх систем, методології їх дослідження, механізмів функціонування, становлення та розвитку освіти її завдань цілей, установок, ідеалів освіти та освіченості, а також отримуваних результатів та їх соціальних наслідків. Програма орієнтована на знайомство з природою та сутністю, особливостями та функціями освіти та освітнього процесу, основними концепціями їх пояснення, прийомами та способами розв'язання освітніх проблем надає можливість майбутньому психологу поєднувати набуті знання з уміннями та практичними навиками, удосконалювати їх та ефективно і творчо застосовувати.

Робоча програма складена на основі:

освітньо-професійної програми «Психологія» (2025) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр психології», галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С4 «Психологія» у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (Вінниця-2025);

робочого навчального плану спеціальності С4 «Психологія» на 2025-2026 навчальний рік;

чинного положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому

національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова.

стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 564 (із змінами).

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія освіти» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у закладах вищої освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності С4 Психологія.

Видами навчальних занять дисципліни згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота здобувачів.

Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки здобувачів визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, контролю практичних навичок.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі диференційованого заліку згідно навчального плану для спеціальності С4 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є філософське осмислення освіти, як соціального феномену, її філософсько-методологічних засад та принципів, які лежать в основі освітньої системи, а також природи, мети, цілі, змісту, процесу та результатів освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Етика наукового дослідження», «Філософські проблеми сучасної психології», «Методика викладання психології у ЗВО», при проходженні виробничої, переддипломної практик та підготовці кваліфікаційної роботи.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія освіти» є дослідження змісту, сенсу та тенденцій становлення і розвитку освіти, як соціокультурного феномену відтворення та розвитку суспільства, а також, завдяки опануванню здобутками світової та вітчизняної філософської та педагогічної думки, сприяти формуванню цілісного філософського світогляду, чіткої навчально-виховної системи, творення і збагачення національних та світових традицій освіти, різнобічної соціально значущої практики, уміння

застосовувати знання з дисципліни у професійній діяльності, через визначення цілей, цінностей, ідеалів освіти та освіченості, їх результатів та критеріїв оцінки.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія освіти» є:

- формування знань та практичних навичок усвідомлення різноманітних теоретико-практичних підходів щодо об'єкта та предмета «Філософії освіти» її основних методологічних засад та соціально-світоглядних механізмів;
- розуміння, прогнозування та розв'язання різних освітянських проблем;
- формуванню цілісного філософського світогляду, чіткої навчально-виховної системи;
- творення і збагачення національних та світових традицій освіти;
- вироблення у слухачів умінь застосування методів «Філософії освіти» у психологічній практиці;
- оптимізація пізнавальної активності для творчого оволодіння основами майбутньої професії.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно ОПП «Психологія» дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

Інтегральна (ІК): Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні компетентності (СК):

- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПРН2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
- ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
- ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
- ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
- ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
- ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
- ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
- ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
- ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
- ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

В результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- сутність, зміст та цілі освіти як соціокультурного феномену;
- особливості предметної ідентифікації філософії освіти та актуальні проблеми, що досліджуються нею;
- методологічну функцію філософії освіти;
- широту поглядів, щодо ідей та закономірностей філософської рефлексії провідних філософів над розвитком ідеї освіти;
- історію трансформації ідеї освіти;
- основні парадигми розвитку освіти;
- вплив освіти на розвиток особистості і суспільства;
- закономірності розвитку освіти, її результатів та критеріїв оцінки;
- що таке освіта і освіченість, і що означає бути освіченим;
- як постійно вдосконалювати власні професійні здібності шляхом самоосвіти;
- як творчо та всебічно самовдосконалюватись.

Вміти:

- виокремлювати особливості предметної ідентифікації філософії освіти та актуальні проблеми, що досліджуються нею;
- розуміти методологічну функцію філософії освіти;
- виявляти сутність освіти, як соціокультурного феномену, її цілі, цінності, ідеали та результати;
- осягати широту поглядів, ідей та закономірностей філософської рефлексії провідних філософів щодо розвитку ідеї освіти;
- опановувати основні парадигми розвитку освіти;
- критично осмислювати вплив освіти на розвиток особистості і суспільства;
- розкривати закономірності розвитку освіти, її результатів та критеріїв оцінки;
- оволодівати цілісним обсягом знань з філософії освіти;
- обґрунтовувати власну теоретичну позицію у сфері соціально-філософського аналізу освітніх явищ і процесів;
- розвивати власні професійні здібності шляхом самоосвіти;
- творчо та всебічно самовдосконалюватись.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин - 2 кредити ЕКТС

Опис навчального плану з дисципліни (денна форма навчання)

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			СРС	Рік навча ння	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практич них			
	60 годин/ 2 кредити	10	10	40	1	
«Філософія освіти»	60 годин/ 2 кредити	10	10	40	1	ПК- диф. залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження становить 33 %, СРС - 67 %.

Опис навчального плану з дисципліни (заочна форма навчання)

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			СРС	Рік навча ння	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практич них			
	60 годин/ 2 кредити	2	4	54	1	
«Філософія освіти»	60 годин/ 2 кредити	2	4	54	1	ПК- диф. залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження становить 10 %, СРС - 90 %.

Модуль 1. Філософія освіти

Тема 1. Предмет і завдання «Філософії освіти».

Двоїстий характер «Філософії освіти». Об'єкт і предмет «Філософії освіти».

Своярідність філософського осмислення освіти. Філософія як світоглядна стратегія освіти. Основні функції «Філософії освіти». Місце «Філософії освіти» у структурі філософського і наукового знання. Філософія освіти та її взаємодія з іншими галузями філософії та наукового знання.

Тема 2. Філософське осягнення феномену освіти.

Необхідність філософського осягнення освіти. Цілі в освіті. Ідеал освіченості.

Освічений як інший. Освіченість та ідеал освіченості у різних філософських концепціях та суспільствах. Освіта в добу Відродження: ідея формування всебічно розвинутої людини. Homo educatus як новий еволюційний тип людини.

Тема 3. Сенс освіти, єдність її мети і результатів.

Загальна мета освіти і її результати. Проміжна мета і результати освіти: грамотність, функціональна грамотність, компетентність, культурність, інтелігентність, тощо. Людська особистість як результат освіти. Основні критерії результатів освіти та освіченості. Якість освіти, її зміст та значення. Соціальний вимір результатів освіти.

Тема 4. Філософське розуміння людини та суспільства

Поняття закон. Закон суспільного відтворення та його сутність. Пізнання як одна з головних сфер людської діяльності. Ідея та основні концепції самопізнання у Стародавньому світі. Людина як мікрокосм. Ідея єдиної сутності світу. Г. Сковорода про самопізнання та спорідненість виховання з природою. Шляхи реалізації ідеї самопізнання у сучасному світі.

Тема 5. Ідея освіти та її феномен.

Поняття «освіта» його зміст та різні значення (процес, результат, система, сфера, цінність). Освіта як інститут відтворення суспільства і масової соціалізації. Освіта як суб'єкт-суб'єктна взаємодія. Опосередкована (неформальна) та цілеспрямована (формальна) освіта. Освіта та освітній процес у сучасній Україні.

Тема 6. Цілі, цінності, ідеали та результати освіти.

Філософське тлумачення категорій «ціль» та «цінність». Осягнення освіти як цінності. Трансформація ціннісної феноменології освіти. Цінності консерватизму та лібералізму у філософії освіти. Індивідуальність - рушійна сила індустріального суспільства. Дж. Локк. Г.І. Песталотці про мистецтво освіти і освіти для індустрії. Сутність особистісної парадигми в освіті. Розуміння цінностей освіти в українській філософії. Моральноетичні засади розвитку освіти. Національні та загальнолюдські цінності та їх роль у сучасній освіті.

Тема 7. Формування та розвиток освітнього простору.

Поняття освітнього простору. Формування освітнього простору. Суб'єкти освітнього простору. Історичний розвиток освіти як системи. Регіональна і національна системи освіти. Національний і глобальний освітній простір. Зміна цінностей освіти в освітньому просторі України: А. Макаренко та В. Сухомлинський.

Тема 8. Ідея та сутність школи в системі освіти.

Зародження і розвиток ідеї школи. Навчання, виховання та розвиток людини як головні завдання школи. Учень і вчитель як суб'єкти освітнього процесу. Місце та роль школи у системі сучасної освіти. Школа у сучасній Україні. Ідея національної школи в працях К. Ушинського, Б. Грінченка, І.Франка, Я. Чепіги, Г. Ващенка.

Тема 9. Університет та його місце в системі освіти.

Зародження та трансформація ідеї університету (Піфагорійський союз, Академія Платона, Лікей Арістотеля). Ідея університету у епоху Середньовіччя. «Велика хартія вольностей 1215» року і розвиток університетської автономії. Ідея класичного університету та її розвиток. Посткласичний університет та його особливості. Особливості розвитку університетської освіти в Україні.

Тема 10. Освіта в стратегії сталого людського розвитку.

Філософське осмислення поняття «розвиток» та «сталий розвиток». Наука та освіта як визначальні чинники суспільного розвитку. Гуманітарна освіта і проблема профілю вищого навчального закладу. Сутність теорії «людського капіталу». Сукупний інтелект нації та її конкурентоспроможність. Освіта в структурі індексу людського розвитку. Концепція освіти впродовж життя.

Тема 11. Основні сучасні проблеми освіти

Поняття «проблема», його пізнавальне та евристичне значення. Основні суперечності сучасної освіти. Освітні стандарти і парадигма особистісно-орієнтованої освіти. Освіта як сфера послуг. Глобалізаційні процеси в освіті. Освіта і стратегії боротьби з бідністю

Тема 12. Футурологія освіти.

Поняття футурологія. Освіта як сфера майбутнього часу. Основні стратегії освіти. Альтернативні освітні системи. Інституційні та організаційні трансформації в освіті. Інноваційна освіта майбутнього.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	всьо	у тому числі			всьо	у тому числі		
	-го	л	п	с.р.с	го	л	п	с.р.с
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1. Філософія освіти								
Тема 1. Предмет і завдання «Філософії освіти» <i>СРС. Філософія освіти та її взаємодія з іншими галузями філософії та наукового знання</i>	8	2	2	4	6	2	-	4
Тема 2. Філософське осягнення феномену освіти <i>СРС. Освіта в добу Відродження: ідея формування всебічно розвинутої людини</i>	8	2	2	4	6	-	2	4
Тема 3. Сенс освіти, єдність її мети і результатів	6	2	-	4	5	-	-	5
Тема 4. Філософське розуміння людини та суспільства <i>СРС. Г.Сковорода про самопізнання та спорідненість виховання з природою</i>	4	-	2	2	5	-	-	5
Тема 5. Ідея освіти та її феномен	4	2	-	2	5	-	-	5
Тема 6. Цілі, цінності, ідеали та результати освіти <i>СРС. Індивідуальність - рушійна сила індустріального суспільства. Дж. Локк.</i>	6	-	2	4	5	-	-	5

<i>Г.І. Песталоцці про мистецтво освіти і освіти для індустрії.</i>								
Тема 7. Формування та розвиток освітнього простору	3	-	-	3	5	-	-	5
Тема 8. Ідея та сутність школи в системі освіти	3	-	-	3	5	-	-	5
Тема 9. Університет та його місце в системі освіти	4	2	-	2	4	-	-	4
Тема 10. Освіта в стратегії сталого людського розвитку	4	-	-	4	4	-	-	4
Тема 11. Основні сучасні проблеми освіти	4	-	-	4	4	-	-	4
Тема 12. Футурологія освіти	4	-	-	4	4	-	-	4
Підсумковий контроль	2	-	2	-	2	-	2	-
Всього за дисципліну	60	10	10	40	60	2	4	54

Аудиторне навантаження денної форми навчання становить 33 %, СРС - 67 %

Аудиторне навантаження заочної форми становить 10 %, СРС - 90 %

5. Теми лекцій

№	Зміст лекції	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет і завдання «Філософії освіти»	2	2
2.	Філософське осягнення феномену освіти	2	-
3.	Сенс освіти, єдність її мети і результатів	2	-
4.	Ідея освіти та її феномен	2	-
5.	Університет та його місце в системі освіти	2	-
Всього		10	2

6. Теми практичних занять

№ п/п	Тема заняття	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет і завдання «Філософії освіти»	2	-
2.	Філософське осягнення феномену освіти	2	2
3.	Філософське розуміння людини та суспільства	2	-
4.	Цілі, цінності, ідеали та результати освіти	2	-
5.	Підсумковий контроль	2	-
Всього		10	4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені програмою

8. Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять		
1	Тема 1. Філософія освіти та її взаємодія з іншими галузями	4	4

	філософії та наукового знання		
2	Тема 2. Освіта в добу Відродження: ідея формування всебічно розвинутої людини	4	4
3	Тема 3. Сенс освіти, єдність її мети і результатів	4	5
4	Тема 4. Г.Сковорода про самопізнання та спорідненість виховання з природою	2	5
5	Тема 5. Ідея освіти та її феномен	2	5
6	Тема 6. Індивідуальність - рушійна сила індустріального суспільства. Дж. Локк. Г.І. Песталоцці про мистецтво освіти і освіту для індустрії	4	5
7	Тема 7. Формування та розвиток освітнього простору. Зміна цінностей освіти в освітньому просторі України	3	5
8	Тема 8. Ідея та сутність школи в системі освіти. Ідея національної школи в працях К.Ушинського, Б.Грінченка, І.Франка, Я.Чепіги, Г.Ващенко	3	5
9	Тема 9. Університет та його місце в системі освіти	2	4
10	Тема 10. Освіта в стратегії сталого людського розвитку	4	4
11	Тема 11. Основні сучасні проблеми освіти	4	4
12	Тема 12. Футурологія освіти	4	4
Всього		40	54

9. Індивідуальні завдання

Підготовка доповідей до участі у засіданнях СНГ, студентських наукових конференціях, написання наукових статей та тез за результатами наукового практичного дослідження або огляду наукових джерел з певної наукової або практичної проблеми, підготовка та участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт і т.д.

Основні напрямки для науково-дослідницької роботи здобувача освіти:

1. Формування свідомості здобувача освіти та науковця;
2. Проблема удосконалення пізнавальних процесів;
3. Шляхи розв'язання проблем освіти;
4. Філософське підґрунтя освітніх концепцій;
5. Вивчення феномену освіти;
6. Застосування законів, правил та норм правильного мислення у освітній діяльності;
7. Філософське розуміння критеріїв освіченості людини;
8. Теоретико-методологічні засади освітнього процесу;
9. Міжпредметні зв'язки у освітньому процесі;
10. Етична складова сучасного навчального процесу;
11. Проблеми використання сучасних інформаційних технологій у навчальній роботі;
12. Проблема співвіднесення теоретичного змісту та практичного значення у освітніх завданнях;
13. Гуманістична складова навчального процесу.
14. Філософська складова виховного процесу при отриманні освіти.

10. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів включає теоретичну підготовку до практичних занять, опанування практичними навичками під час аудиторних занять відповідно до теми та практичній меті заняття, самостійне здобуття знань по темах, які не входять до плану аудиторних занять, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкового контролю з дисципліни.

11. Форма і методи навчання

Форма навчання: денна, заочна. В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища.

Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Методи контролю як методи навчання: контроль з боку викладача, самоконтроль, взаємоконтроль, самокорекція, взаємокорекція.

12. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Рівень підготовки здобувачів: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, перевірці виконання самостійної роботи, оцінці практичних вмінь і навичок.

Знання здобувача освіти з теми та певного розділу оцінюють традиційною оцінкою згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді диференційованого заліку відповідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова та навчального плану ОПП «Психологія».

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного та підсумкового контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Знання студентів оцінюється за критеріями, сформульованими на основі загальнодержавних освітніх вимог та сучасних педагогічно-дидактичних принципів навчання, а також з урахуванням вивчення предмета у вищій школі.

Оцінка «**відмінно**» виставляється тим студентам, які дали не менш як 90% правильної відповіді на запитання, засвідчили високий рівень мислення, самостійно та логічно довели вміння оперувати філософським матеріалом, точно використовувати суспільствознавчу термінологію, продемонстрували високу культуру мови та грамотність.

Оцінка «**добре**» виставляється студентам, які дали 80 -70% правильної відповіді, не допустили істотних неточностей, вільно оперують філософським матеріалом, але їх знання до певної міри звужені, немає достатньо вільної

тесту.

Оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти

Оцінювання самостійної роботи здобувача здійснюється під час поточного та підсумкового контролю засвоєння тем відповідного змістового модулю на підставі усної відповіді на теоретичне питання, тестування та розв'язання ситуаційних задач з теми для самостійного опанування, оцінювання демонстрації виконання практичної навички згідно практичних цілей певного практичного заняття.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти оцінюється від 1 до 12 балів. Нарахування балів відбувається згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І.Пирогова

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю:

Знання студентів з філософії оцінюється за критеріями, сформульованими на основі загальнодержавних освітніх стандартів та сучасних педагогічно-дидактичних принципів навчання, а також з урахуванням вивчення предмета у вищій школі.

Оцінка **“Відмінно”** виставляється тим студентам, які дали не менш як 90% правильної відповіді на запитання засвідчили високий рівень теоретичного мислення, самостійно та логічно довели вміння оперувати філософським матеріалом, точно використовувати суспільствознавчу термінологію, продемонстрували високу культуру мови та грамотність, виконували індивідуальні завдання.

Оцінка **“Добре”** виставляється студентам, які дали 80 -70% правильної відповіді, не допустили істотних неточностей, вільно оперують філософським матеріалом, але їх знання до певної міри звужені, немає достатньо вільної аргументації, хоча висновки зроблені правильно.

Оцінка **“Задовільно”** виставляється при умові 60 -50% правильної відповіді, при цьому студент виявляє розуміння філософських проблем, певну самостійність при викладі матеріалу, але питання знає поверхово, висновки робить невпевнено, допускає неточності, порушує послідовність викладу матеріалу. Культура мови і грамотність мають певні вади.

Оцінка **“Незадовільно”** виставляється тим студентам, які засвоїли менше 50% матеріалу, не змогли дати чітку відповідь на запитання, допустити суттєві змістовно-логічні і стилістичні помилки або зовсім не змогли висвітлити питання. Культура мови низька.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

до диференційованого заліку з філософії освіти

1. Філософія освіти та її взаємодія з іншими галузями філософії та наукового знання.
2. Необхідність філософського осягнення феномену освіти.

3. Ідея освіти та її витoki.
4. Освіта як процес навчання і виховання.
5. Освіта як система.
6. Освіта як соціальна технологія.
7. Освіта і культура.
8. Освіта як соціалізація особистості.
9. Філософська концепція самопізнання.
10. Мова і освіта.
11. Ліберальні цінності, концепції і парадигми освіти.
12. Людинотворча місія освіти.
13. Освіта як духовне народження людини.
14. Освіта як суб'єкт-суб'єктна взаємодія.
15. Фалес, Сократ і софісти та їх роль в розвитку ідеї освіти.
16. Конфуцій та його роль в розвитку ідеї освіти.
17. Концепція освіти Платона.
18. Арістотелівське осмислення ідеї освіти.
19. Осмислення освіти християнськими філософами. Святий Августин і Тома Аквінський.
20. Освіта в добу Відродження: ідея формування всебічно розвинутої людини.
21. Освітні ідеї та ціннісні орієнтації Я.А. Каменського.
22. Індивідуальність - рушійна сила індустріального суспільства. Дж. Локк.
23. Ідея природної свободи і вільного виховання Ж.Ж. Руссо.
24. Г.І. Песталотці про мистецтво освіти і освіту для індустрії.
25. Розуміння свободи освіти І. Кантом та феномену знання Г. Гегелем.
26. Григорій Сковорода про самопізнання та спорідненість виховання з природою.
27. Ідея національної школи в працях К. Ушинського, Б. Грінченка, І.Франка, Я. Чепіги.
28. Ідея національної школи та її розвиток в працях Г. Вашенка.
29. Зміна цінностей освіти в освітньому просторі України: А. Макаренко та В. Сухомлинський.
30. Університет як ідея єдності науки і освіти.
31. Місія університету в культурі.
32. Багаторівнева система підготовки фахівців: молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії.
33. Гуманітарна освіта і проблема профілю вищого навчального закладу.
34. Освіта і дослідження в сучасному університеті.
35. Гумбольтівська концепція класичного університету та її розвиток.
36. Розвиток ідеї університету Ортегою-і-Гассетом.
37. К. Ясперс про університетську освіту.
38. Зміна канонів освіченості в історії культури.
39. Концепція безперервної освіти.
40. Формування системи освіти індустріального суспільства.
41. Джон Дьюї про пріоритети освіти індустріального суспільства.
42. Формування освітньої парадигми інформаційного суспільства. Е.Тоффлер.
43. Філософські засади Національної доктрини розвитку освіти.
44. Суб'єкт-об'єктна і суб'єкт-суб'єктна парадигми освіти. Консерватизм та лібералізм.
45. Основні суперечності сучасної освіти.
46. Освітні стандарти і парадигма особистісно-орієнтованої освіти.
47. Сучасна система освіти.
48. Виховання особистості в процесі навчання.

49. Концепція безперервної освіти.
50. Етична складова освітнього процесу.

13. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді диференційованого заліку після вивчення дисципліни.

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова. Складовими оцінки за дисципліну є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів) та індивідуальної роботи студента (від 6 до 12 балів).

Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

оцінка «3» - 50-60 балів

оцінка «4» - 61-70 балів

оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

оцінка «5» - 180-200 балів

оцінка «4» - 160-179 балів

оцінка «3» - 122-159 бали.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, - 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить 122 бали.

Бали за підсумковий контроль та поточну успішність студентів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за дисципліну згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. Положення про організацію освітнього процесу).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--	----------	--	---

15. Методичне забезпечення дисципліни

1. Силабус.
2. Робоча програма.
3. Тематична та календарні практичних занять, тематичні плани самостійної позааудиторної роботи.
4. Лекційний матеріал з мультимедійним забезпеченням.
5. Методичні рекомендації для практичних занять.
6. Методичні рекомендації для самостійної позааудиторної роботи здобувачів.
7. Тести для контролю засвоєння тем практичних занять.
8. Перелік питань до диференційного заліку.
9. Завдання для підсумкового контролю.

16. Рекомендована література

Основна

1. Філософія освіти: навчальний посібник. - 2-ге видання / за наук. ред. академіка В. П. Андрущенка [та ін.]. - Київ Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. - 348 с.
2. Черепанова С. Філософія освіти. Лекції. Практикум: навч. вид. Львів: Простір-М, 2023. - 304 с.
3. Філософія. Підручник. 5-тє видання / Петрушенко В.Л. - Львів: «Новий Світ -2000», 2024. - 504 с.
4. Практикум з філософії : навчальний посібник / під редакцією В. Л. Петрушенка. Львів : «Новий Світ-2000», 2024. - 256 с.
5. Сучасна філософія. Тексти : навчальний посібник (укладач: І. В. Мінаков). - Львів : «Новий Світ-2000», 2025. - 143 с.
6. Словник з логіки і риторики : навчальний посібник / С. М. Повторєва, О. Ю. Чурсінова. - Львів: «Новий Світ - 2000», 2025. - 120 с.
7. Основи філософських знань : підручник / В. А. Буслинський, П. І. Скрипка. За ред. В. А. Буслинського. - Львів: "Новий Світ - 2000", 2025. - 352 с.
8. Нікітін В. Мудрість освіти. - «Колесо життя», 2024. - 268 с.

Допоміжна

1. Берегова, Г. (2024). Просвітницька місія філософії освіти в сучасному світі. Філософія освіти. Philosophy of Education, 29(2), 48 -59. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-2-3>.
2. Вільям Б. Ірвін. Жити змістовно. Філософія радості від античних стоїків / Пер. з англ. Н. Палій. - К. : Yakaboo Publishing, 2021. - 304 с.
3. Гносеологія та епістемологія : навчальний посібник / В. Петрушенко / - Львів: «Новий Світ - 2000», 2025. - 209 с.
4. Курс загальної філософії: від ідей до проблем: навчальний посібник /

- Ігор Карівець, Андрій Поцелуйко. За заг. ред. д-ра філос. наук І. В. Карівця. - Львів: Видавництво ПП «Новий Світ - 2000», 2025, 309 с.
5. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Світова філософія поствоєнного часу : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. - 472 с.
6. Практикум з філософії : навчальний посібник / Укладачі: І. В. Карівець, А. М. Кадикало, В. Л. Петрушенко, О. В. Паньків, С. М. Повторева, М. В. Сінельнікова, О. І. Стебельська, О. В. Онищук, О. Ю. Чурсінова, Л. М. Федорів; за заг. ред. Ігора Карівця. - Львів: «Новий Світ-2000», 2025. - 182 с.
7. Черкасов С.В. Методичний посібник з філософії та історії філософії. - Вінниця: ТОВ «Друк», 2020. - 96 с.
8. Дічек, Н. (2024). Світоглядно-філософські засади педагогічних поглядів К. Д. Ушинського. *Філософія освіти. Philosophy of Education*, 29(2), 105 - 129. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-2-7>
9. Ганаба, С., & Вооглайд, Ю. (2024). «Україні потрібні генералісти»: розмисли про роль та призначення сучасної освіти: Інтерв'ю Світлани Ганаби з Почесним професором Тартуського університету Юло Вооглайдом. *Філософія освіти. Philosophy of Education*, 29(2), 210 -218. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-2-14>
10. Ратніков, В. (2023). Невизначеність як світовий феномен та його прояви в освіті. *Філософія освіти. Philosophy of Education*, 29(1), 180 -201. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-1-10>
11. Туренко, В. (2023). Філософсько-освітні пошуки давньогрецьких перипатетиків: Частина 1. Клеарх із Сол, Ієронім Родоський, Арістон Косський. *Філософія освіти. Philosophy of Education*, 29(1), 299 -311. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-1-15>
12. Гольд, О. (2023). Естетико-культурне виховання особистості доби мультикультуралізму: соціально-філософський аспект. *Філософія освіти. Philosophy of Education*, 29(1), 236 -248. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-1-13>

17. Інформаційні ресурси

Електронна адреса сайту університету: <http://vnmue.edu.ua>

Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmue.edu.ua>

Міністерство культури та інформаційної політики України (МКІП)
<https://mkp.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua>

Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України
<https://www.filosof.com.ua/>

Національна Академія педагогічних наук України: Національна академія педагогічних наук України

«Філософія освіти. Philosophy of Education» Офіційний сайт наукового часопису, видання Інституту вищої освіти Національної Академії

педагогічних наук України: Філософія освіти. Philosophy of Education
Студія онлайн-освіти Educational Era. URL: <https://ed-era.com>
Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua>
Освітня онлайн-платформа. URL: <https://sendpulse.ua>
Платформа онлайн-освіти. URL: <https://impactorium.org>
Освітній хаб - EduHub.in.ua. URL: <https://eduhub.in.ua>